

Certificeret af:

Filosoofi 31
50108 Tartu
Estonia
www.nepcon.net

Certificering forvaltet af:

NEPCon

Tel: +45 8618 0866
Fax: +45 8618 1012
Kontakt person:
Christian Rahbek
E-mail: car@nepcon.net

Accredited by EAK

Vs 1 September 2014

PEFC Skovdrift

Årlig audit

Rapport for:
Naturstyrelsen

i

København, Danmark

Rapport færdiggjort:	1. februar 2016
Audit datoer:	15. juli, 7. - 9. oktober 2015
Audit hold:	Christian Rahbek Morten Thorøe Michael Jakobsen
Type af certifikat:	FM/CoC
Certifikat kode:	NC-PEFC/FM-012347
Certifikat udstedt:	6. januar 2015
Organisation kontakt:	Kristian Kvist
Adresse:	Haraldsgade 53 2100 København Ø

INDHOLDSFORTEGNELSE

INTRODUKTION.....	3
1. AUDIT KONKLUSIONER	4
2. AUDIT PROCESS	8
3. VIRKSOMHEDSOPLYSNINGER	17
4. AUDIT BAGGRUNG OG EVALUERING AF ÅBNE AFVIGELSER	25

INTRODUKTION

Denne rapport præsenterer resultaterne af en uafhængig revision udført af et team af specialister, der repræsenterer NEPCon. Formålet med revisionen er at vurdere de økologiske, økonomiske og sociale resultater af Naturstyrelsen's (herefter benævnt NST) skovforvaltning, som defineret efter de principper og kriterier, der er fastsat af Programme for Endorsment af Forest Certification (PEFC).

Denne rapport indeholder forskellige oplysninger, resultater og flere bilag. De første afsnit om skovforvaltningen vil blive offentliggjort, og kan anvendes af skovejer, NEPCon eller PEFC. Resten af bilagene er fortrolige, og kan kun revideres af autoriserede NEPCon og PEFC personale, der er bundet af en fortrolighedserklæring. En kopi af det offentlige resumé af denne rapport kan fås på NEPCon eller certifikatindehavers hjemmeside.

Konfliktløsning: Hvis NEPCons kunder bliver opmærksom på organisationer eller enkeltpersoner, der er bekymrede eller har kommentarer til NEPCon og vores serviceydelser, opfordres disse parter kraftigt til at kontakte det relevante NEPCon regionale kontor. Formelle klager skal sendes skriftligt.

Note: Data præsenteret i årsberetningerne skal være i metersystemet enheder

1. AUDIT KONKLUSIONER

1.1. Audit anbefalinger

Baseret på organisationens efterlevelse af certificeringskravene kan følgende anbefales:

Certificeringskravene er opfyldt:

Efter organisationens accept af følgende afvigelse

Certificeringskravene er ikke opfyldt:

Yderligere kommentarer, herunder spørgsmål der er identificeret som kontroversielle eller svære at vurdere og forklaring: Ingen særlige kommentarer

1.2. Afvigelses rapport (NCRs)

Bemærk: NCRs beskriver beviser på afvigelser konstateret under en audit. NCRs omfatter definerede tidsfrister for organisationen for at påvise overensstemmelse. Major NCRs udstedt under hovedevaluering/re-evaluering skal være lukkede, inden der udstedes et certifikat. Major NCRs udstedt i forbindelse med årlige audit skal være lukket inden tidslinjen eller resultere i suspension.

☐ Ingen afvigelser identificeret ved revisionen

NCR: 01/16	Klassifikation: Mindre afvigelse
Standard & Krav:	PEFC Danmarks Skovstandard (PEFC DK 001-3) Kriterie: 2.3
Rapport Sektion:	Annex I
Beskrivelse af afvigelse og relaterede dokumentation:	
Interviews med ansatte og entreprenører viste god forståelse for standardens krav om efterladelse af død ved i forbindelse med skovningsaktiviteter. Det kunne også konstateres ved skovbesøg, at der efterlades dødt ved i bevoksningerne. Ved gennemgang af NST kvalitetsledelsessystem kunne der dog ikke fremvises bevis for, at man havde implementeret standardens nye krav om at der efterlades min. 3 træer pr. ha, som højstubbe eller liggende træer i mellemaldrende og ældre tyndingsbevoksninger.	
Korrigerende handling:	Virksomheden skal implementere korrigerende handlinger for at udvise overensstemmelse med kravet/kravene anført herover. NB: Effektive korrigerende handlinger fokuserer både på håndtering af den specifikke forekomst beskrevet herover og årsagen til afvigelsen for at forhindre at afvigelsen gentager sig.
Tidsfrist for opfyldelse:	12 måneder fra rapportens afslutning
Beviser for opfyldelse:	Afventer opfølgning
Resultat af bedømmelse af beviser:	Afventer opfølgning
NCR Status:	ÅBEN

NCR: 02/16	Klassifikation: Mindre afvigelse
Standard & Krav:	PEFC Danmarks Skovstandard (PEFC DK 001-3) Kriterie: 4.7
Rapport Sektion:	Annex I
Beskrivelse af afvigelse og relaterede dokumentation:	
Interviews med medarbejdere på distrikterne og i driftscenteret viste, at der generelt var god viden omkring standardens krav til anvendelse af certifikatnumre på faktura og følgesedler. Der foreligger velbeskrevne procedurer og et solidt system for fakturering	

af certificeret træ. På en enhed kunne det dog konstateres, at der var blevet udfaktureret juletræer og vildtkød med en certificeringsbetegnelse. Dette er i strid med standarden, da juletræer og vildtkød ikke er omfattet af certificeringen. Der var kun tale om fakturaer, som var udstedt lokalt, hvilket udgør en lille andel (under 5 %) af den samlede omsætning på den pågældende enhed. Det er auditteamets vurdering, at der er tale om lokal mangel på kendskab til styrelsens økonomistyringsystem.

Korrigerende handling:	Virksomheden skal implementere korrigerende handlinger for at udvise overensstemmelse med kravet/kravene anført herover. NB: Effektive korrigerende handlinger fokuserer både på håndtering af den specifikke forekomst beskrevet herover og årsagen til afvigelsen for at forhindre at afvigelsen gentager sig.
Tidsfrist for opfyldelse:	12 måneder fra rapportens afslutning
Beviser for opfyldelse:	Afventer opfølgning
Resultat af bedømmelse af beviser:	Afventer opfølgning
NCR Status:	ÅBEN

1.3. Observationer

Bemærk: Observationer udstedes for de tidlige stadier af et problem, som ikke i sig selv udgør en afvigelse, men som auditor mener kan føre til en fremtidig afvigelse, hvis problemet ikke behandles af organisationen; observationer kan føre til direkte afvigelser hvis den ikke behandles.

OBS: 01/16	Standard & krav:	PEFC Danmarks Skovstandard (PEFC DK 001-3) PEFC 2002:2013 (PEFC sporbarhedsstandard)
	Rapportsektion	
Beskrivelse af forhold der giver anledning til observation:	Naturstyrelsen opretholder ejerskab, idet det forventes at ejerskabet opretholdes i udgravningsperioden eller tilbageføres til Naturstyrelsen efter udgravning og retablering af udgravningsarealer i henhold til de vilkår som fremgår af godkendelserne.	
Observation:	NEPCons vurdering forudsætte endvidere at Naturstyrelsen har ejerskab til arealerne i forbindelse med rydning af skovbevoksningerne, så det sikres at dette sker i henhold til Naturstyrelsens driftsforskrifter, og at træeffekter afsættes af Naturstyrelsen, og i	

	henhold til gældende procedurer for afsætning, der sikrer opfyldelse af krav til sporbarhed af træet.
--	---

OBS: 02/16	Standard & krav:	PEFC DK 001-3 pkt 2.7
	Rapportsektion	Bilag I: 2.7
Beskrivelse af forhold der giver anledning til observation:	Baseret på miljøvurderingen og dispensationer udstedt i henhold til gældende lovgivning, vurderer NEPCon, at der i projekt-udformningen er taget hensyn til eksisterende kultur- og naturværdier, og at udgravningen foretages så disse værdier sikres og fremmes på arealet efter reetablering i henhold til efterbehandlingsplanen for området (se henvisning ovenfor).	
Observation:	NEPCons vurdering og konklusion forudsætter at gældende vikår jf. tilladelser i henhold til relevant lovgiving opfyldes, herunder at efterbehandlingsplanen gennemføres som beskrevet.	

1.4. Kommentarer fra interessenter

Høringsprocessen for interessenter blev arrangeret for at give deltagerne mulighed for at fremsætte bemærkninger i henhold til generelle kategorier af interesse baseret på vurderingskriterierne.

NEPCon har offentligt annonceret re-certificeringen af NST på NEPCons danske hjemmeside, men har ikke modtaget henvendelse fra eller kontaktet eksterne interessenter direkte i forbindelse med denne PEFC evaluering

1.5. Foranstaltninger foretaget af organisation inden rapporten foreligger

NST har eftersendt dokumenter og registreringer efter revisionen

2. AUDIT PROCESS

2.1. Standarder evaluering er gennemført imod

Standarder anvendt:	PEFC Danmarks Skovstandard (PEFC DK 001-3) PEFC ST 2001:2008 2 ed
---------------------	--

2.2. Audit Team og deltagende personer

Navn	Kvalifikationer	Ansvar
Christian Rahbek	NEPCon Lead Auditor, Forstkandidat. Gennemført lead auditor uddannelse vedr. skovcertificering.	Lead Auditor
Morten Thorøe	Forstkandidat, Auditor. Gennemført lead auditor uddannelse vedr. skovcertificering. Lead auditor erfaring fra bl.a. FSC og PEFC skovcertificering i Danmark	Auditor
Michael Jakobsen	Auditor. Forstkandidat. Gennemført lead auditor uddannelse vedr. skovcertificering. Mangeårig Lead auditor erfaring fra bl.a. FSC og PEFC skovcertificering i Danmark	Auditor
Mateo Cariño Fraisse	M. Sc. Forestry, NEPCon Lead auditor and auditor trainer for FSC FM. Extensive FSC Forest Management certification experience worldwide.	Witness auditor – Kontrollerer Lead Auditors præstation
Flemming Rune	Biolog, Tidl. Seniorforsker	Ekstern ekspert

2.3. Audit overblik

15. Juli – Tranum Klitplantage

Tidspunkt	Aktivitet	Lokation
	Besigtigelse af graveområdet i Tranum Klitplantage, som er omfattet af Naturstyrelsens FSC og PEFC skovcertificering. I forbindelse med	Kontor

	feltgennemgangen har Naturstyrelsen udleveret skovkort og bevoksningslister over området. Deltagere NEPCon: Michael Jakobsen Deltagere NST: Peter Hviid, Specialkonsulent Mads Jakobsen, Specialkonsulent Christina Kjærby, Forstfuldmægtig, Naturstyrelsen Vendsyssel	
--	--	--

Onsdag d. 7. Oktober – Haraldsgade, Centraladministration og Naturstyrelsen Østsjælland

Tidspunkt	Aktivitet	Lokation
9.00 – 9.30	Åbningsmøde: • Præsentation af deltagere • Gennemgang af auditeringsplan og revisionsprocessen • Opfølgning vedr. observationer og afvigelser fra seneste audit (dette auditeres også i forbindelse med feltgennemgang). Deltagere: Christian Rahbek, Morten Thorøe, Mateo Cariño, Flemming Rune	Haraldsgade
9.30 – 12.00	Revision af temaer som fremgår af appendix A, herunder interview med relevant personale og gennemgang af relevant dokumentation og registreringer, jf, krav i standarderne Deltagere: Christian Rahbek, Morten Thorøe, Mateo Cariño, Flemming Rune	
12.00 – 13.00	Frokost og transport	
13.00 – 13.30	Åbningsmøde og planlægning af feltbesøg	

13.30 – 16.00	Skovbesøg i henhold til plan Deltagere: Christian Rahbek, Morten Thorøe, Mateo Cariño, Flemming Rune	
16.00 – 16.30	Afslutningsmøde i skoven	

Torsdag d. 8. Oktober – Naturstyrelsen Nordsjælland

Tidspunkt	Aktivitet	Lokation
9.00 – 9.30	Åbningsmøde, herunder introduktion til deltagere, revisionsprogram Deltagere hele dagen: Christian Rahbek, Mateo Cariño, Flemming Rune	Kontor
9.30 – 11.00	Revision af temaer som fremgår af bilag A, herunder interview med relevant personale og gennemgang af relevant dokumentation og registreringer, jf. krav i standarderne Planlægning af feltbesøg	Kontor
11.00 – 12.00	Skovbesøg i henhold til plan	Skovgennemgang
12.00 – 12.30	Frokost	
12.30 – 15.30	Skovbesøg i henhold til plan, herunder besigtigelse af arealer omfattet af interressentkommentar: Nejede Vesterskov og Gribskov	Skovgennemgang
15.30 – 16.00	Afslutningsmøde	Kontor

Torsdag d. 8. Oktober – Naturstyrelsen Himmerland

Tidspunkt	Aktivitet	Lokation
9.00 – 9.30	Åbningsmøde, herunder introduktion til deltagere, revisionsprogram Deltager: Morten Thorøe	Kontor
9.30 – 11.00	Revision af temaer som fremgår af appendix A, herunder interview med relevant personale og gennemgang af relevant dokumentation og registreringer jf. krav i standarderne Planlægning af feltbesøg	Kontor
11.00 – 12.00	Skovbesøg i henhold til plan	Skovgennemgang
12.00 – 12.30	Frokost	
12.30 – 15.00	Skovbesøg i henhold til plan	Skovgennemgang
15.00 – 15.30	Afslutningsmøde	Kontor

Fredag d. 9. Oktober – Driftscenteret Randbøl

Tidspunkt	Aktivitet	Lokation
9.00 – 9.30	Åbningsmøde, herunder introduktion til deltagere, revisionsprogram Deltager: Morten Thorøe	Kontor
9.30 – 11.30	Emner: Revision af sporbarhed og salg af certificeret træ, volumendataindsamling	Kontor + øvrige faciliteter

	Maskinanvendelse og miljøbeskyttelse Kemi, olie og brændstof, pesticider, biologiske bekæmpelsesmidler	
11.30 – 12.00	Afslutningsmøde	Kontor

Fredag d. 9. Oktober – Naturstyrelsen Fyn

Tidspunkt	Aktivitet	Lokation
9.30 – 10.00	Åbningsmøde, herunder introduktion til deltagere, revisionsprogram Deltagere hele dagen: Christian Rahbek, Mateo Cariño, Flemming Rune	Kontor
10.00 – 11.00	Revision af temaer som fremgår af appendix A, herunder interview med relevant personale og gennemgang af relevant dokumentation og registreringer jf. krav i standarderne	Kontor
11.00 – 12.00	Skovbesøg i henhold til plan	Skovgennemgang
12.00 – 12.30	Frokost	
12.30 – 15.00	Skovbesøg i henhold til plan	Skovgennemgang
15.00 – 15.30	Afslutningsmøde Deltagere: Christian Rahbek, Mateo Cariño, Morten Thorø, Flemming Rune	Kontor

Sted(er)	Dato(er)	Hovedaktiviteter	Auditor(er)
NST, Haraldsgade og NST Øatsjælland	7. oktober	Centraladministration. Politikker, ledelsessystem, registreringer, driftsplanlægning.	Christian Rahbek og Morten Thorø

		Feltbesøg	
NST Nordsjælland	8. oktober	Enhedens skovforvaltning, ansvarsfordeling, planer, registreringer. Kontor og feltbesøg	Christian Rahbek
NST Himmerland	8. oktober	Enhedens skovforvaltning, ansvarsfordeling, planer, registreringer. Kontor og feltbesøg	Morten Thorøe
NST Fyn	9. oktober	Enhedens skovforvaltning, ansvarsfordeling, planer, registreringer. Kontor og feltbesøg Afsluttende møde	Christian Rahbek og Morten Thorøe
NST Driftscenter	9. oktober	Maskin- og entreprenørstyring, salg af træeffekter	Morten Thorøe
Total antal af arbejdsdage anvendt til evalueringen: 10 = antal deltagende auditors 1 X antallet af dage anvendt til forberedelse, på stedet og opfølgning inklusiv konsultationer med interessenter.			

2.4. Beskrivelse af den fulde audit proces

Forud for og efter revisionsbesøget har NST fremsendt væsentlige dele af den dokumentation som er påkrævet i henhold til standarden. Materialet er i vid udstrækning gennemlæst af auditor forud, under og efter revisionsbesøget

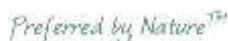
Forud for revisionsbesøget er der udarbejdet revisionsprogram i dialog med NST. Revisionen er gennemført i henhold til det aftalte program (se annex VI i rapporten)

2.4.1. Ændringer i skovdistriktets skovforvaltning og afledte effekter på overensstemmelsen med standardens krav.

Ifølge det oplyste er der ingen væsentlige ændringer i skovforvaltningen.

2.4.2. Liste over skovparter udvalgt til evaluering

Skovpart	Begrundelse for udvælgelse
NST Østsjælland	Stikprøvevis udvælgelse af NST enheder baseret på delvis tilfældig udvælgelse samt udvælgelse af enheder så alle besøges over en 5-årig periode
NST Nordsjælland	Stikprøvevis udvælgelse af NST enheder baseret på delvis tilfældig udvælgelse samt udvælgelse af enheder så alle besøges over en 5-årig periode
NST Himmerland	Stikprøvevis udvælgelse af NST enheder baseret på delvis tilfældig udvælgelse samt udvælgelse af enheder så alle besøges over en 5-årig periode
NST Fyn	Stikprøvevis udvælgelse af NST enheder baseret på delvis tilfældig udvælgelse samt udvælgelse af enheder så alle besøges over en 5-årig periode
NST Driftscenter	Auditeres hvert år, da driftscenteret varetager centrale funktioner vedr. maskiner, entreprenøraftaler og afsætning

2.4.3. Liste over forvaltningsmæssige aspekter gennemgået af audit holdet

Type af sted	Antal steder	Type af sted	Antal steder
Se liste over besøgte lokaliteter (Annex IV)			

2.4.4. Proces vedr. konsultation af interessenter

Formålet med at konsultere interessenter ifm. denne er følgende:

- 1) Det sikres at offentligheden er opmærksom på og informeret om evalueringsprocessen og processens mål;
- 2) Hjælpe audit holdet med at identificere potentielle forhold; og,
- 3) At give forskellige muligheder for offentligheden for at diskutere og handle på resultaterne af vurderingen.

Denne proces drejer sig ikke blot om oplysninger til interessenter, men hvor det er muligt, detaljeret og meningsfuld interaktion med interessenter. Processen med interaktion med interessenter stopper ikke, når feltbesøgene er forbi, eller for den sags skyld efter en beslutning om certificering træffes. NEPCon hilser til enhver tid kommentarer om certificerede operationer og disse kommentarer danner ofte grundlag for evalueringen.

Interessent type (Interesseorganisation, offentlig myndighed, lokalbefolkning, entreprenør etc.)	Antal interessenter orienteret (#)	Antal interessenter hørt direkte eller som har afgivet svar (#)
NEPCon har offentligt annonceret evalueringen på NEPCons danske hjemmeside, men har ikke modtaget henvendelse fra eller kontaktet eksterne interessenter direkte i forbindelse med denne evaluering		

3. VIRKSOMHEDSOPLYSNINGER

3.1. Kundespecifikke baggrundsoplysninger

Ejerforhold og beskrivelse af brugerrettigheder

Naturstyrelsen er en statslig styrelse under Miljø- og fødevareministeriet. Styrelsen arbejder for en bæredygtig arealanvendelse og balanceret udvikling i hele Danmark, samt for at natur og landskab beskyttes gennem en bæredygtig benyttelse, hvor beskyttelseshensyn og rekreative interesser afvejes over for lodsejer- og erhvervsinteresser og andre samfundsmæssige hensyn såvel nationalt som i international sammenhæng.

Styrelsen varetager via statsskovdistrikterne driften af ca. 200.000 ha skov, natur- og landbrugsarealer som omfatter ca. 24% af Danmarks skove og betydelige dele af arealet med beskyttede naturtyper.

Miljøministeren har i 2005 fremlagt en handlingsplan for statsskovenes overgang til naturnær skovdrift. Det fremgår af handlingsplanen, at den naturnære skovdrift skal sigte mod at opbygge stabile skove med vedvarende skovdække, som kan forynges naturligt og hvor skovklimaet opretholdes. Handlingsplanen for naturnær skovdrift implementeres allerede fra 2005, idet man så vidt muligt undgår renafdrifter, udnytter naturlig foryngelse og anvender hugst- og kulturmetoder, der sikrer variation i arts- og alderssammensætning. Der bevares 5 træer pr. ha på alle arealer og grøfter oprensnes som udgangspunkt ikke.

De overordnede politikker og målsætninger for driften af Naturstyrelsens arealer er udmøntet i en række generelle retningslinier for driften og implementeres løbende gennem bl.a. driftsplanlægningen for statsskovene.

Juridisk lovgivningsmæssige kontekst

Naturstyrelsen har i medfør af skovloven en særlig forpligtigelse til at tage flersidige hensyn i skovdriften. Der skal produceres træ, og samtidig skal der gives plads og muligheder for friluftsliv og naturoplevelser. Der skal tages hensyn til den vilde natur, landskabet, kulturminderne, og plejen af vildtet. Endelig skal der tages miljøhensyn i produktionen. Der anvendes derfor som udgangspunkt ikke pesticider i skovdriften og brug af kunstgødning er begrænset. Disse særlige formål med statsskovene fremgår også af det nationale skovprogram fra 2002, hvor det samtidig nævnes, at driften af stats-skovene skal omlægges til naturnær skovdrift.

Miljømæssige kontekst

Arealerne omfattet af Naturstyrelsens PEFC certifikat er fordelt over hele Danmark og repræsenterer alle typer af dansk natur. I skovdriften lægges der betydelig vægt på bevarelsen af landskabelige værdier og levesteder for vilde dyr og planter.

Socioøkonomiske kontekst

Naturstyrelsen producerer og sælger primærprodukter fra skoven: Kævler, tømmer, flis og brænde, samt uden for certificering juletræer, pyntegrønt og nedlagt vildt. Der udlejes i mindre omfang arealer til jagt og bygninger. Herudover anvendes NSTs arealer til en lang række rekreative og sociale formål.

3.2. Kontaktoplysninger

3.2.1. Hovedkontakten ift. at koordinere med NEPCon

Navn, stilling:	Kristian Kvist, Skov- og Landskabsingeniør
Adresse:	Haraldsgade 53, 2100 København Ø
Tel/Fax/E-mail:	Tlf NST: +45 72 54 30 00 Direkte tlf: +45 72 54 25 05 E-mail: krkvi@nst.dk

3.2.2. Faktura adresse

☒ Samme som i afsnit 3.2.1

3.2.3. Kontaktperson vedr. certificering

Bemærk: ved certificering vil nedenstående oplysninger blive offentliggjort.

☒ Samme som i afsnit 3.2.1

	Tekst	Er oplysningerne blevet ændret? (N/A for hoved evaluering)
Navn, stilling:	Kristian Kvist, Skov- og Landskabsingeniør	ja ☒ nej ☐
Adresse:	Haraldsgade 53, 2100 København Ø	ja ☐ nej ☒
Tel/Fax/E-mail:	72 54 30 00 - krkvi@nst.dk	ja ☒ nej ☐
Hjemmeside:	www.naturstyrelsen.dk	ja ☐ nej ☒

3.3. Certifikatets omfang

3.3.1. Generel oversigt over organisationen

Naturstyrelsen administrerer de danske statsskove med et samlet areal på i alt ca. 201.000 ha, helt overvejende skove og naturarealer.

Naturstyrelsen har i medfør af skovloven en særlig forpligtigelse til at tage flersidige hensyn i skovdriften. Disse flersidige hensyn til bl.a. naturværdier og publikum kommer til udtryk både gennem en mere skånsom erhvervsmæssig skovdrift og pleje af naturarealer samt anlæg og drift af publikumsfaciliteter.

Siden 2005 har rammen for skovdriften været en overgang til naturnær skovdrift. Denne naturnære skovdrift skal sigte mod at opbygge mere stabile skove med vedvarende skovdække, som kan forynges naturligt, og hvor skovklimaet opretholdes.

Sikringen og forbedringen af naturværdier og biodiversitet er et centralt mål for driften af statsskovene. Gennem naturskovsstrategien fra 1994 er der udlagt arealer til urørt skov, græsningsskov og stævningskov. Og overalt i statsskovene opretholdes der mange gamle træer og overmodne bevoksninger. For at fremme biodiversiteten anvendes der ligeledes især hjemmehørende træer og buske. På Naturstyrelsens arealer er der gennem de senere år genskabt en lang række moser og andre vådområder ved rydning af nåleskov, og der er sket en genopretning af mange tilplantede eller tilgroede klitheder. I statsskovene anvendes der som udgangspunkt ikke pesticider og brug af kunstgødning er stærkt begrænset.

De overordnede politiske målsætninger for Naturstyrelsens arealdrift er konkretiseret i en række politikker vedr. friluftsliv, naturpleje, naturnær skovdrift, miljøbeskyttelse, grundvandsbeskyttelse mv., som skal sikre opfyldelse af alle de politiske målsætninger så effektivt som muligt og inden for de givne økonomiske rammer.

Naturstyrelsens arealforvaltning sker med udgangspunkt i styrelsens 18 lokale arealenheder. Disse lokale arealenheder løser de opgaver i relation til skovdrift, naturpleje, publikumsopgaver og vildtforvaltning, som kræver et tæt kendskab til de enkelte arealer. En række driftsopgaver udføres af et Driftscenter på tværs af de lokale arealenheder. Dette gælder f.eks. salg af træ samt maskinskovning og transport.

Fastlæggelse af de overordnede rammer for arealdriften og styringen af de decentrale enheder sker med udgangspunkt i den centrale Naturstyrelse i København.

Certifikatet omfatter Naturstyrelsens skov- og naturarealer (se oversigt over certificerede arealer fordelt til driftsenheder nedenfor). Arealer med følgende anvendelser er ikke omfattet af certificering: arealer med juletræer og pyntegrønt (1199 ha), landbrugsarealer (4207 ha), campingpladser (135 ha), golfbaner (304 ha) og planteskole (39 ha).

Målsætning og retningslinjer for driftsplanlægning er centralt styret, hvorfor det vurderes, at der er tale om et "single certificate" frem for et "multiple FMU certificate". Derfor er enheder udvalgt til on-site besøg ikke udvalgt ud fra Multiple FMU sampling kriterier, men ud fra NEPCon's femårsplanlægning for audit af Naturstyrelsen, der sikrer at alle enheder besøges mindst en gang i løbet af en certificeringsperiode.

3.3.2. Udelukkelse af områder fra certifikatets anvendelsesområde.

Areal til råstofgravning i Tranum Klitplantage

Baggrund og projektbeskrivelse

Baggrund og projektbeskrivelse er udførligt beskrevet i følgende dokumenter:

- Miljøvurdering indeholdende VVM-redegørelse og miljørapport for indvinding af hvidt sand i udlagt graveområde i Tranum Klitplantage (November 2013)
- Tilladelse til råstofudgravning i henhold til Skovloven, udstedt af Naturstyrelsen Sønderjylland d. 11. Juli 2013
- Tilladelse til råstofudvinding i henhold til Råstofloven, Vandforsyningsloven, Vejloven, Planloven samt vurdering af påvirkning af Natura 2000 områder og Bilag IV-arter, udstedt af Jammerbugt Kommune 31. marts 2014
- Kommuneplantillæg til jammerbugt Kommune for Indvinding af hvidt sand i Tranum Klitplantage April 2014.
- Indvinding af hvidt sand i Tranum Klitplantage. Grave og Efterbehandlingsplan for indvinding af hvidt sand i Tranum Klitplantage, 10. marts 2015

Evalueringsstandarder og afgrænsning

Denne evaluering er gennemført af NEPCon efter kravene i følgende standard:

- PEFC Danmarks Skovstandard (PEFC DK 001-3)

Evalueringen er afgrænset til at omfatte det konkrete udgravningsprojekt, området der direkte berøres af udgravningen samt effekten projektet har på omkringliggende arealer og Naturstyrelsens mulighed fortsat at kunne opfylde certificeringskravene på øvrige arealer

Jf. VVM redegørelsen er råstofindvindingen opdelt i tre faser, der ialt omfatter 170 ha. Fase 1 er det areal på ca. 80,4 ha, Naturstyrelsen Vendsyssel har ansøgt om råstoftilladelse på, hvorder vurderes at være 'hvidt sand' til ca. 40 års forbrug. Grundet den lange tidshorisont og det forhold at Naturstyrelsen kun har ansøgt om tilladelse til udgravning på dette areal, omfatter nærværende evaluering kun fase 1, og dermed et areal på 80,4 ha. Jf. VVM redegørelsen vil fase 2 og 3 kræve nye ansøgninger om råstoftilladelse og sandsynligvis en ny vurdering af miljøpåvirkninger. Fase 2 og 3 kan derfor ikke igangsættes uden forudgående vurdering i henhold til de til den tid gældende certificeringskrav.

Evalueringsproces

Naturstyrelsen informerede ved møde d. 10. april 2015 NEPCon om det planlagte udgravningsprojekt i Tranum Klitplantage, og har efterfølgende fremsendt dokumentationen nævnt nedenfor, samt, på anmodning fra NEPCon, informeret om fremdriften i den politiske beslutningsproces vedr. brugs- og ejerskab til arealet i forbindelse med igangsætning af gravearbejdet. Ejerforholdene til arealet i forbindelse med udgravningen er aktuelt uafklarede. NEPCons vurdering tager udgangspunkt i at Naturstyrelsen opretholder ejerskab, idet det forventes at ejerskabet opretholdes i udgravningsperioden eller tilbageføres til Naturstyrelsen efter udgravning og retablering af udgravningsarealer i henhold til de vilkår som fremgår af godkendelserne. NEPCons vurdering forudsætter endvidere at Naturstyrelsen

har ejerskab til arealerne i forbindelse med rydning af skovbevoksningerne, så det sikres at dette sker i henhold til Naturstyrelsens driftsforskrifter, og at træeffekter afsættes af Naturstyrelsen, og i henhold til gældende procedurer for afsætning, der sikrer opfyldelse af krav til sporbarhed af træet.

Se OBS 01/16

I forbindelse med evalueringen er følgende personer interviewet i forbindelse med møde hos Naturstyrelsen, feltbesøg og/eller email og telefonkorrespondance

- ☐ Peter Hviid, Specialkonsulent, Naturstyrelsen
- ☐ Mads Jakobsen, Specialkonsulent, Naturstyrelsen
- ☐ Christina Kjærby, Forstfuldmægtig, Naturstyrelsen Vendsyssel

NEPCon har d. 15. juli 2015 besøgt graveområdet i Tranum Klitplantage, som er omfattet af Naturstyrelsens FSC og PEFC skovcertificering. I forbindelse med feltgennemgangen har Naturstyrelsen udleveret skovkort og bevoksningslister over området.

Det blev ved feltgennemgangen konstateret, at:

- bevoksninger i den nordøstlige del af arealet er afdrevet
- udgravning ikke er påbegyndt på Naturstyrelsens areal
- der er foretaget tydelig afmærkning af paragraf 3 areal (hedeareal) der grænser op til det afdrevne arealer, mhp at undgå at der sker gravning på arealet
- bevoksningsforhold, naturregistreringer mv er beskrevet i eksisterende registreringer, der ligger til grund for ovennævnte tilladelser.

Dokumentation

Følgende dokumentation ligger til grund for evalueringen. Dokumentationen er fremsendt af Naturstyrelsen

- Miljøvurdering indeholdende VVM-redegørelse og miljørapport for indvinding af hvidt sand i udlagt graveområde i Tranum Klitplantage (November 2013)
- Tilladelse til råstofudgravning i henhold til Skovloven, udstedt af Naturstyrelsen Sønderjylland d. 11. Juli 2013
- Tilladelse til råstofudvinding i henhold til Råstofloven, Vandforsyningsloven, Vejloven, Planloven samt vurdering af påvirkning af Natura 2000 områder og Bilag IV-arter, udstedt af Jammerbugt Kommune 31. marts 2014
- Kommuneplantillæg til jammerbugt Kommune for Indvinding af hvidt sand i Tranum Klitplantage April 2014.
- Skovkort
- Bevoksningsliste for projektarealet trukket fra Naturstyrelsen arealregistreringssystem

Generel evaluering

NEPCon kan konstatere at projektets implementering:

- er lovliggjort i henhold til relevant lovgivning, jf. ovennævnte tilladelser
- forudsætter opfyldelse af vilkår jf. lov-dispensationer, som bl.a. omfatter gennemførelse af ovennævnte grave og efterbehandlingsplan
- ikke medfører negativ effekt på natur- og kulturværdier, der skal beskyttes i henhold til gældende krav i FSC og PEFC skovstandarder NEPCon vurderer ikke, at der er tale om en 'konvertering' af skovarealer, der er i modstrid gældende FSC og PEFC standarder, på baggrund af følgende:
- projektet medfører en midlertidig konvertering af mindre skovbevoksede arealer.
- Udgravningen vil omfatte ca. 80 ha ialt over en 40 årig periode, svarende til 2 ha per år i gennemsnit
- Graveplanen forudsætter at højst 2 etaper, svarende til ca. 10 ha, er 'åbne' ad gangen
- Vilkår i lov-tilladelser og efterbehandlingsplanen sikrer, at arealerne tilbageføres til naturarealer med naturlig hydrologi og vegetation, der fortsat skal forvaltes af Naturstyrelsen som en del af skov- og naturforvaltningen under FSC og PEFC skovcertificering.

Se OBS 02/16

Der er nærmere redegjort for vurderingen i henhold til FSC Standardens specifikke krav vedr. konvertering af Skov (Kriterie 6.10) i Checklisten i Bilag 5.

Salg af træeffekter fra projektområdet

I forbindelse med projektets gennemførelse sker der rydning af de skovbevoksede arealer. Træeffekter fra arealerne afsættes af Naturstyrelsen som tømmer eller flis.

Naturstyrelsen har i forbindelse med evalueringen oplyst, at træ fra afdriften der allerede er foretaget på det nordøstlige areal, ikke er solgt med hverken FSC eller PEFC anprisning. Det er ikke oplyst hvorvidt træ fra yderligere afdrifter på arealet vil blive solgt med eller uden FSC eller PEFC anprisning. Da der, efter NEPCons vurdering, ikke er tale om en 'konvertering' af skovarealer, der er i modstrid gældende FSC og PEFC standarder, vurderer vi, at Naturstyrelsen har mulighed for at sælge tømmer, flis og evt. andre effekter fra arealerne, med FSC og/eller PEFC anprisning.

3.3.3. Oplysninger¹

Information om skovforvaltningsorganisationen:			
Juridiske navn:	Naturstyrelsen		
Jurisdiktion:	Danmark		
Kontaktperson (offentlig):	Kristian Kvist		
Adresse:	Haraldsgade 53, 2100 København Ø		
Tel/FAX/e-mail:	72 54 30 00 - krkvi@nst.dk		
Hjemmeside:	www.naturstyrelsen.dk		
Rapporteringsperiode:	Årlig audit	Datoer:	November 2014 - Oktober 2015

¹ Data der præsenteres i denne rapport skal være i det metriske system

A. Certifikatets Afgrænsning

Arealer forvaltet af Naturstyrelsen som er omfattet af PEFC certifikat

	Løvtræ	Nåletræ	i alt	Natur arealer	Andre arealer	i alt	Total
Blåvandshuk	774	5.939	6.712	8.297	516	8.814	15.526
Bornholm	1.536	1.515	3.051	710	342	1.052	4.103
Fyn	1.038	174	1.211	1.116	879	1.996	3.207
Himmerland	1.236	1.234	2.469	1.736	428	2.164	4.634
Hovedstaden	2.562	266	2.828	2.374	703	3.077	5.905
Kronjylland	1.817	1.023	2.840	2.379	758	3.137	5.977
Midtjylland	2.303	10.494	12.797	4.336	1.131	5.467	18.264
Nordsjælland	8.471	4.484	12.955	7.831	1.207	9.038	21.993
Storstrøm	1.245	132	1.376	1.924	542	2.466	3.842
Søhøjlandet	2.049	2.212	4.261	1.408	730	2.139	6.400
Sønderjylland	5.005	1.946	6.952	1.757	1.339	3.096	10.047
Thy	2.081	11.961	14.042	15.221	1.500	16.721	30.763
Trekantsområdet	3.042	1.411	4.453	1.697	510	2.207	6.660
Vadehavet	1.755	2.235	3.990	6.307	402	6.709	10.699
Vendsyssel	1.318	6.181	7.500	7.195	1.190	8.385	15.885
Vestjylland	2.025	8.972	10.997	7.999	1.191	9.190	20.187
Vestsjælland	2.533	1.135	3.668	1.102	674	1.776	5.444
Østsjælland	3.449	826	4.275	1.865	892	2.757	7.033
Hovedtotal	44.238	62.138	106.376	75.255	14.934	90.188	196.565

☒	Hovedprodukter	Arter
☒	Råtræ	Fagus sylvatica, Quercus sp, Acer pseudoplatanus, Fraxinus exelsior, Alnus glutinosa Picea abies, Picea sitchensis, Abies alba, Abies procera, Abies normania, Larix sp, Pseudotsuga menziesii
☒	Ikke træbaserede produkter (NTFP)	Juletræer og klippegrønt (ikke omfattet af certificeringen)
☐	Andre produkter	

4. AUDIT BAGGRUNG OG EVALUERING AF ÅBNE AFVIGELSER

4.1. Audit baggrund

Audit periode (dato interval som dækkes):	Oktober 2014- Oktober 2015
Har der været ændringer i forvaltningssystemerne siden sidste evaluering:	Ja ☐ Nej ☒
Hvis ja, forklar kort om ændringerne:	
Har der over for organisationen været klager, tvister eller beskyldninger om afvigelser fra standarden inden for audit perioden:	Ja ☐ Nej ☒
Hvis ja, referer til standard og kriterier hvor tilsvarende resultater findes i rapporten:	

4.2. Evaluering af åbne afvigelser (NCRs)

Bemærk: Sektionen nedenfor beskriver certifikatholderens aktiviteter i forhold til at adressere alle gældende afvigelser (NCR) der er udstedt siden sidste evaluering. Imødekommes en NCR ikke vil dette resultere i at afvigelsen opgraderes fra mindre til væsentlig; De specifikke opfølgende handlinger skal udføres af certifikatholder ellers vil certifikatet blive suspenderet.

Status kategori	Forklaring
LUKKET	Virksomheden har succesfuldt imødekommet NCR
ÅBEN	Virksomheden har ikke eller har kun delvist imødekommet NCR.

☒ Kryds af hvis N/A (der er ingen åbne NCR at evaluere)